

	TYTUŁ PROJEKTU	ORGANIZACJA	MIEJSCOWOŚĆ	GMINA	WOJ.	PRYZNANA DOTACJA
4	Ocalić od zapomnienia-gminna izba regionalna	ZHP, Hufiec Chojnice, Szczep Drużyn Harcerskich w Konarzynie	Konarzyny	Konarzyny	POM	6000
10	"Shalom"	Gimnazjum w Jasienicy Rosielnej	Jasienica Rosielna	Jasienica Rosielna	PDK	8500
21	Inwentaryzacja i ochrona obiektów budowlanych wznoszonych przy użyciu rudy darniowej na terenie gminy Gizałki	Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju Gminy Gizałki "Zielona Przyszłość"	Gizałki	Gizałki	WLP	5500
40	Inspiracje Niderlandami-wystawa wędrująca	Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego	Nowy Dwór Gdański	Nowy Dwór Gdański	POM	10000
44	Między dawnymi a nowymi czasy	Dziecięco-młodzieżowy zespół "Młode Siedliszczanki" przy Szkole Podstawowej w Siedliskach	Siedliska	Fajslawice	LUB	8000
50	Święci polnych dróg	Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Babicach	Babice	Babice	MŁP	3065
59	Chleb nasz powszedni	Rada Sołecka w Rodowie	Rodowo	Prabuty	POM	8000
63	Cmentarz jak księga	Stowarzyszenie Na Rzecz Gminy Miłosław	Miłosław	Miłosław	WLP	10000
64	Szlakiem Krzyży Pokutnych	Biblioteka Publiczna w Pakosławicach	Pakosławice	Pakosławice	OPL	5880
65	Ocalić od zapomnienia. Życie i praca w dawnym gospodarstwie rolnym w Biedrzychowicach	Grupa Odnowy Wsi i Rada Parafialna w Biedrzychowicach	Biedrzychowice	Głogówek	OPL	10000
82	Tradycja żyje	Zespół Szkół w Występie	Występ	Nakło nad Notecią	KPM	10000
84	Odkrywajmy historię naszej małej ojczyzny	Koło Historyczne przy Izbie Historycznej w Gminnym Ośrodku Kultury w Lipce	Lipka	Lipka	WLK	2100
85	Cztery pory roku	Porębskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne	Brzesko	Brzesko	MŁP	8500
97	Poznać, pokochać, ocalić od zapomnienia	Szkoła Podstawowa w Jasienicy Rosielnej	Jasienica Rosielna	Jasienica Rosielna	PDK	10000
100	Kraina otwartych okiennic	Północnopodlaskie Towarzystwo Ochrony	Puchły, Soce, Trześcianka	Narew	PDL	10000

TYTUŁ PROJEKTU	ORGANIZACJA	MIEJSCOWOŚĆ	GMINA	WOJ.	PRYZNANA DOTACJA
113 Skąd nasz ród - pracownia przędzarsko tkacka	Ptaków, Parafia Prawosławna Opieki Matki Bożej w Puchłach Gminny Ośrodek Kultury	Dębica Kaszubska	Dębica Kaszubska	POM	5000
125 Garncarstwo zapomina tradycja	Bieszczadzkie Stowarzyszenie Ekoturystyczne "Baszta"	Lesko	Lesko	PDK	8000
126 Strażnicy Północy	Stowarzyszenie "Zielona Gmina"	Godki	Jonkowo	WMZ	9000
127 Jak to dawni na Kociywiu biwało	Grupa Odnowy Wsi Pinczyn przy Zespole Kształcenia i Wychowania w Pinczynie	Pinczyn	Zblewo	POM	9000
128 Stodoła Sztuki - tradycja dla przyszłości	Gminny Ośrodek Kultury w Dębicy Kaszubskiej	Dębica Kaszubska	Dębica Kaszubska	POM	10000
135 Domy, które mówią	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Grzybna i Gminy Unisław <i>Podkowa</i>	Grzybno	Unisław	KPM	9000
140 Wizytówka naszej historii	Knyszyński Ośrodek Kultury	Knyszyn	Knyszyn	PDL	7000
147 Teatr obyczaju dawnego	Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Grążawach	Bartniczka	Grążawy	KPM	10000
156 Srebrna Góra - pamięć krajobrazu	Sołectwo Wsi Srebrna Góra	Srebrna Góra	Stoszewice	DLŚ	9000
159 Kruche dziedzictwo	Gminne Centrum Kultury Czytelnictwa i Sportu w Rzezawie	Rzezawa	Rzezawa	MŁP	8000
164 Niech mur łączy a nie dzieli	Parafia Prawosławna Opieki Bogurodzicy, filia sw. Archaniola Michała w Turzańsku	Komańcza	Komańcza	PDK	10000
168 Olszewka i Lubaszcz-odkryjmy nasze korzenie	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Olszewki i Lubaszcz	Olszewka	Nakło nad Notecią	KPM	6600
170 Piękne i nasze	Klub Wolontariusza "POMOST" przy Gimnazjum Publicznym w dobrym Mieście	Dobre Miasto	Dobre Miasto	WMZ	6500
172 Pradzieje Sobieszyna	Zespół Szkół im. Kajetana hr. Kickiego w Sobieszynie	Sobieszyn	Ułęż	LUB	6630

TYTUŁ PROJEKTU	ORGANIZACJA	MIEJSCOWOŚĆ	GMINA	WOJ.	PRYZNANA DOTACJA
175 To, co było, jest równie ważne jak to, co jest i będzie	Gimnazjum im. Ks. Jana Twardowskiego w Rozogach	Rozogi	Rozogi	WMZ	10000
185 Historia nasza wspólna	Gimnazjum w Chrośnicy	Chrośnica	Zbąszyń	WLP	8000
190 Śladem ginących zawodów we wsi Przychojec	Koło Gospodyń Wiejskich w Przychojcu	Leżajsk	Leżajsk	PDK	8600
199 Od źródła do źródła czyli Gardzienice całe	Ekologiczny klub UNESCO Pracownia na rzecz	Piaski	Piaski	LUB	10000
203 Bibułka	Bioróżnorodności Ocotnicza Straż Pożarna i Koło Stowarzyszenia Agroturystycznego "GGG" w Bóbrce	Bóbrka	Uherce	PDK	6650
204 Bukowieckie Centrum Gier i Zabaw Tradycyjnych	Stowarzyszenie "Onjaty"	Brójce	Brójce	ŁÓD	9900
208 Dziedzictwo dawne i bliskie	Parafia Rzymskokatolicka pw. Najświętszej Maryi Panny	Biały Bór	Biały Bór	ZPM	10000
222 Ścieżka edukacyjna po zabytkowej walcowni żelaza w Nietulisku	Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica w Nietulisku Dużym	Nietulisko Duże	Kunów	ŚWK	10000
228 Choroszcz-śladami dziedzictwa kulturowego i narodowego	Szkoła Podstawowa w Choroszcy	Choroszcz	Choroszcz	PDL	7660
239 Krajobraz tradycją pisany	Szkoła Podstawowa w Rogowie	Choroszcz	Choroszcz	PDL	8100
274 Od zabawy do ochrony dziedzictwa kulturowego	Szkoła Podstawowa w Łęgu Starościńskim	Łęg Starościński	Lelis	MAZ	9920
276 Święto Stołów	Stowarzyszenie Organizacji Kobiecej Powiatu Łęczyńskiego	Łęczna	Łęczna	LUB	7800
287 Szkolna galeria muzealna	Szkoła Podstawowa w Korzeczniku	Kłodawa	Kłodawa	WLP	8000
291 Ratujmy cmentarze naszych przodków	Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Górnej	Górna	Dragacz	KPM	7200
300 Ziemia Dobrzyńska-nasza mała ojczyzna	Gimnazjum nr 2 w Dobrzejewicach	Dobrzejewice	Obrowo	KPM	5000
326 Ogrody naszego świata	Towarzystwo Miłośników Koźmina Wielkopolskiego	Koźmin Wielkopolski	Koźmin Wielkopolski	WLP	7250
363 Kapliczki przydrożne-	Parafia w Zawoi, Duszpasterstwo przy	Zawoja Zakamień	Zawoja	MŁP	9000

	TYTUŁ PROJEKTU	ORGANIZACJA	MIEJSCOWOŚĆ	GMINA	WOJ.	PRYZNANA DOTACJA
	zanikające dziedzictwo-"Szlak na Przystop"	Kościele OO. Karmelitów Bosych				
364	Ocalić od zapomnienia	Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w Bliznem	Blizne	Jasienica Rosielna	PDK	10000
365	Szlakiem Pobożańskich Kurchanów	Zespół Szkół w Janowcu Kościelnym	Janowiec Kościelny	Janowiec Kościelny	WMZ	9986
371	Ratujmy kapliczki i krzyże przydrożne	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży działające przy Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. św. Wojciecha w Gawłuszowicach	Gawłuszowice	Gawłuszowice	PDK	10000
391	Ocalić od zapomnienia	Szkoła Podstawowa im. J. Poniatowskiego w Bolechowicach	Bolechowice	Zabierzów	MŁP	10000
393	Poznajemy i chronimy wielokulturowe dziedzictwo	Szkoła Podstawowa w Baszni Dolnej	Basznia Dolna	Basznia Dolna	PDK	10000
396	Śladami dawnych wsi naszego pogranicza	Uczniowski Klub Sportowy, Wojtówka	Wojtkowa	Ustrzyki Dolne	PDK	9900
402	Co nam w duszy gra	Amatorski zespół muzyczno-wokalny OKMEL	Cieciszów	Szprotawa	LBS.	7000
409	Legendy Bałtowskie	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Gminy Bałtów	Bałtów	Bałtów	ŚWK	10000

Babice (woj. małopolskie)
Święci polnych dróg
Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Babicach

Na podstawie materiałów dostępnych w parafii, starych kronik, rozmów z mieszkańcami młodzież skataloguje i opisze wszystkie kapliczki, figury i krzyże przydrożne we wsi Babice. Zbieranie materiałów będzie doskonałą okazją do poznania historii miejscowości i spotkań z ludźmi, którzy tę historię tworzyli. Wymiernym efektem projektu będzie katalog opracowany przez młodzież (wzbogacony rysunkami wykonanymi przez miejscowego artystę plastyka Mirosława Dudka), wydany w 1500 egzemplarzach. Trafi on między innymi do szkół i świetlic i będzie wykorzystywany jako materiał dydaktyczny przez nauczycieli z terenu gminy.

Bałtów (woj. świętokrzyskie)
Legendy Bałtowskie
Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Bałtów „Bałt”

Projekt zakłada stworzenie „produktu lokalnego” w oparciu o niedawne znalezisko dr Gerarda Gierlińskiego z Warszawskiego Państwowego Instytutu Geologicznego, w postaci tropu-odcisku stóp dwunożnego Allozaura. Praca nad produktem będzie obejmowała zebranie lokalnych wierzeń i legend, które pamiętają najstarsi mieszkańcy gminy, następnie opublikowanie ich w formie książkowej pt. „Legendy Bałtowskie” oraz przygotowanie przestrzennej prezentacji parateatralnej pt. „Przebudzenie dinozaura” Ponadto na bazie „Legend Bałtowskich stworzona zostanie dla siedmiu szkół z terenu gminy Bałtów ścieżka regionalna a sama książka-bajka stanie się lokalną szkolną lekturą. Projekt realizowany będzie przez miejscową społeczność.

Basznia Dolna (woj. podkarpackie)
Poznajemy i chronimy wielokulturowe dziedzictwo
Szkoła Podstawowa w Baszni Dolnej

Projekt zakłada, że młodzież pod kierunkiem nauczycieli, działając w pięciu zespołach problemowych (geograficzno-historyczny, kultury regionalnej, fotograficzny, konserwatorski, medialny) uczestniczyć będzie w cyklu zajęć warsztatowych, które umożliwią poznanie, udokumentowanie i ochronę wielokulturowego dziedzictwa wsi, atrakcyjnych i ciekawych miejsc w Baszni Dolnej, Baszni Górnej i Podlesiu. W realizację programu zaangażują się nauczyciele, pracownicy Muzeum w Lubaczowie, Powiatowego Centrum Kultury, Gminnego Ośrodka Kultury, PTTK oraz członkowie organizacji i stowarzyszeń. Finalnym efektem będzie opracowanie i wykonanie przewodnika turystycznego rejonu trzech wsi, uporządkowanie zabytkowego cmentarza ewangelickiego i grekokatolickiego oraz odnowienie małej architektury sakralnej – kapliczek i krzyży przydrożnych z kręgu sztuki bruśniańskiej rzymskokatolickiej i grekokatolickiej.

Biały Bór (woj. zachodnio-pomorskie)
Dziedzictwo dawne i bliskie
Parafia rzymskokatolicka pw. Najświętszej Marii Panny Królowej Polski w Białym Borze

Program zakłada uporządkowanie i odtworzenie starego cmentarza znajdującego się w Białym Borze. Teren cmentarza będący własnością Parafii rzymskokatolickiej jest szczególnym miejscem spotkań ludzi różnych kultur. Jest to miejsce pochówku mieszkańców Białego Boru, będących Polakami i Ukraińcami, należącymi do kościołów rzymskokatolickiego i grekokatolickiego. Spoczywają tu również przedwojenni mieszkańcy Białego Boru narodowości niemieckiej, wyznania ewangelickiego. Podjęte działania mają na celu tworzenie miejsca zadumy będącego świadectwem współistnienia różnych kultur i religii.

Biedrzychowice (woj.opolskie)

Życie i praca w dawnym gospodarstwie rolnym w Biedrzychowicach Grupa Odnowy Wsi o rada parafialna w Biedrzychowicach

W Biedrzychowicach od dawna istniało zasobne rolnictwo, dużą wagę przywiązywano do unowocześniania warsztatu pracy, stare maszyny i metody pracy odchodziły w niepamięć. W wyniku realizacji projektu powstanie w farskiej stodole ekspozycja starych maszyn rolniczych, obrazująca życie i pracę poprzednich pokoleń. Powstanie ekspozycji zabezpieczy przed zniszczeniem fragment historii materialnej, która jest jeszcze w zasięgu ręki. Biedrzychowice są licznie odwiedzane przez gości z kraju i z zagranicy i ekspozycja stanie się dodatkową atrakcją dla turystów i miejscem edukacji dla całej społeczności lokalnej.

Blizne (woj. podkarpackie)

Ocalić od zapomnienia

Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w Bliznem

Projekt zakłada utworzenie w zespole kościelno-plebańskim w Bliznem muzeum, w którym prezentowane byłyby zabytkowe przedmioty liturgiczne gromadzone dziś na strychu kościoła, a także będące w posiadaniu mieszkańców wsi. W ramach projektu wyremontowany zostanie budynek (lamus) na potrzeby muzeum. Zbiory prezentowane będą także w budynku zabytkowego, piętnastowiecznego kościoła.

Bolechowice (woj. małopolskie)

Ocalić od zapomnienia

Szkoła Podstawowa im. Ks. Józefa Poniatowskiego w Bolechowicach

Projekt zakłada stworzenie Izby Regionalnej, w której można by zaprezentować dziedzictwo kulturowe Ziemi Bolechowickiej. Uczniowie i nauczyciele chcą przygotować stałą wystawę „Nasi przodkowie w portrecie”, powołać do życia taneczny zespół ludowy, w którego repertuarze byłyby krakowiak, lajkonik, polka sztajer, krakowski walczyk. Opracowany i wydany zostałby także folder „Dzieje starych Bolechowic”. W przyszłości planowane jest także wydanie monografii dotyczącej Bolechowic.

Bóbrka (woj. podkarpackie)

Bibułkalia

Ochotnicza Straż Pożarna w Bóbrce

Celem projektu jest stworzenie w Bóbrce podkarpackiego ośrodka bibułkarstwa. W ramach projektu przeprowadzone zostaną warsztaty bibułkarskie dla mieszkańców wsi. Następnie odbędzie się dwudniowa impreza pt. „Bibułkalia” mająca na celu promocję Bóbrki jako miejsca, w którym powraca się do tradycyjnego wykonywania wyrobów z bibuły, kultywuje się tradycyjną muzykę podkarpacką i odtwarza ginące zawody. Projekt zakłada również przeprowadzenie warsztatów regionalnego jadła. Inicjatywa ta adresowana jest do młodych gospodyń wiejskich.

Bukowiec (woj. łódzkie)

Bukowickie Centrum Gier i Zabaw Tradycyjnych Stowarzyszenie „ONJATY”

Projekt zakłada utworzenie Bukowickiego Centrum Gier i Zabaw Tradycyjnych dla dzieci i młodszego młodzieży. Stowarzyszenie ma na celu odtworzenie i spopularyzowanie gier i zabaw ludowych charakterystycznych dla regionu jak również stworzenie bezpiecznego i atrakcyjnego miejsca edukacji pozalekcyjnej dla miejscowych dzieci. W ramach projektu

powstanie „Wielka księga gier i zabaw spisanych w Bukowcu ku uciechu i rozrywce dzieci, rodziców, babć i dziadków”. Przewidywana jest również organizacja festynu trzech pokoleń „Mamo, tato, babciu, dziadku – pobaw się razem z nami!”.

Choroszcz (woj. podlaskie)

Choroszcz – śladami dziedzictwa kulturowego i religijnego

Szkoła Podstawowa w Choroszczu

Projekt zakłada wytyczenie ścieżki historycznej poprzez najbardziej atrakcyjne pod względem historycznym, kulturowym i przyrodniczym miejsca w Choroszczu i jej okolicach. Projekt będzie realizowany przez uczniów i nauczycieli miejscowej szkoły.

Chrośnica (woj. wielkopolskie)

Historia nasza wspólna

Gimnazjum w Chrośnicy

Projekt zakłada uporządkowanie i opisanie cmentarza poewangelickiego we wsi Stefanowice będącego świadectwem osadnictwa olęderskiego na terenie Wielkopolski. Na terenie cmentarza zostaną podjęte prace porządkowo-remontowe. W ramach projektu zostanie podjęta próba otworzenia listy osób tam spoczywających.

Dębica Kaszubska (woj. pomorskie)

Skąd nasz. Ród-pracownia przędzarsko - tkacka

Gminny Ośrodek Kultury w Dębicy Kaszubskiej

W 2003 zostanie uruchomiona pracownia rękodzieła artystycznego, w której będą odbywały się lekcje regionalizmu z pokazem przędzenia wełny na kołowrotku, słuchaniem przypowieści i przyśpiewek ludowych. Nauka tradycyjnych technologii tkackich i poznanie tradycyjnych wzorów (kaszubskich, ukraińskich i niemieckich) a także gromadzenie ludowych przypowieści i przyśpiewek rozbudzi w mieszkańcach chęć kontynuowania tradycji i nauczy szacunku dla odmiennej kultur. Środki ze sprzedaży kilimów pozwolą utrzymać pracownię.

Dobre Miasto (woj. warmińsko-mazurskie)

Piękne i nasze

Klub Wolontariusza „POMOST” przy Gimnazjum Publicznym w Dobrym Mieście

Zadaniem programu jest ochrona i renowacja kapliczek we wsiach Głotowo i Cerkiewniki. Projekt zakłada zebranie pełnej dokumentacji dotyczącej kapliczek i sporządzenie mapy kartograficznej terenu. W ramach realizacji projektu odbędą się warsztaty plastyczne z udziałem lokalnych artystów. Planowane jest również spotkanie konserwatora zabytków sztuki z mieszkańcami wsi. Materiał zgromadzony podczas wykonywania prac zostanie umieszczony na stronie internetowej i wydany w postaci folderu „Piękno nasze” oraz wystawiony w Galerii „Obora” we wsi Głotowo.

Dobrzejewice (woj. kujawsko-pomorskie)

Ziemia Dobrzyńska – nasza mała ojczyzna

Gimnazjum nr 2 w Dobrzejewicach

Projekt ma na celu opracowanie skryptu o historii i kulturze Ziemi Dobrzyńskiej. Skrypt będzie zawierał historię, legendy, podania, przekazy ustne, informacje o zwyczajach i obrzędach miejscowych oraz zdjęcia. Całość zostanie opracowana przez uczniów Gimnazjum przy pomocy miejscowych nauczycieli. Skrypt będzie służył jako podręcznik w miejscowych szkołach, przy realizacji ścieżki regionalnej w szkole.

Dragacz (woj. kujawsko-pomorskie)
Ratujmy cmentarze naszych przodków
Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Górnej Grupie

W ramach projektu Urząd Gminy wspólnie z miejscową młodzieżą planuje, w ramach prac interwencyjnych, oczyścić dwa cmentarze holenderskie na terenie gminy, wykonać ogrodzenie wokół obiektów i umieścić tablice informacyjne w czterech językach.

Gardzienice (woj. lubelskie)
„Od źródelka do źródelka czyli Gardzienice całe”
Ekologiczny Klub UNESCO Pracownia na rzecz Bioróżnorodności

Klub UNESCO wspólnie z mieszkańcami Woli Gardzienickiej, Gardzienic i członkami Ośrodka Praktyk Teatralnych „Gardzienice” zinwentaryzuje, opisze i oznakuje trasę dziedzictwa kulturowego Gardzienic ujętą w ramy źródełek rzeki Giełczewka tworzących cudowne uroczysko, obszar naturalnej nienaruszonej ręką ludzką dzikiej przyrody. W ramach projektu Klub zamierza wykorzystać rozpoczętą przed 25 laty przez Teatr Gardzienice pracę pod hasłem „O nowe naturalne środowisko teatru” (wystawianie sztuk teatralnych w naturalnych plenerach dla społeczności wiejskiej). Celem projektu jest przełamanie w mieszkańcach wsi bariery obojętności wobec dziedzictwa kultury jak i zachowanie i promocja istniejącego naturalnego krajobrazu wsi.

Gawłuszowice (woj. podkarpackie)
Ratujmy kapliczki i krzyże przydrożne
Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży działające przy parafii rzymsko-katolickiej p.w. św. Wojciecha w Gawłuszowicach

Zadaniem projektu jest remont, renowacja i ochrona kapliczek oraz krzyży przydrożnych na terenie parafii Gawłuszowice. W ramach projektu zostanie opracowana historia wszystkich kapliczek i krzyży w parafii. Zdobyta wiedza zostanie wykorzystana na lekcjach historii i sztuki w miejscowych szkołach jako element edukacji regionalnej.

Gizałki (woj. Wielkopolskie)
Inwentaryzacja i ochrona obiektów budowlanych wznoszonych przy użyciu rudy darniowej na terenie gminy Gizałki
Stowarzyszenie na rzecz ekorozwoju gminy Gizałki

Na terenach położonych w dolinie Proсны, jeszcze w pierwszej połowie XX wieku używano rudy darniowej jako budulca. Stowarzyszenie zinwentaryzuje obiekty wybudowane przy użyciu rudy darniowej, sporządzi ich rejestr oraz wyda folder a także zachęci właścicieli do ich ochrony, jako charakterystycznych dla tego terenu elementów architektury. Uporządkowane zostanie również otoczenie inwentaryzowanych budowli. Efektem realizacji projektu będzie powstrzymanie rozbierania istniejących obiektów, pobudzenie ponownego zainteresowania tym surowcem, a także podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy przez ukazanie jej specyfiki, wyróżniającej ją spośród wielu podobnych gmin.

Godki (woj. warmińsko-mazurskie)
Strażnicy Północy
Stowarzyszenie Zielona Gmina

Dzięki współpracy starostwa powiatowego i związku byłych mieszkańców powiatu olsztyńskiego rozpoczyna się systematyczne remontowanie wszystkich zagrożonych kapliczek na terenie powiatu. Projekt, realizowany przez Stowarzyszenie z Godek wraz z grupą młodzieży, stanowi uzupełnienie i rozwinięcie wspomnianych działań. Comiesięczne warsztaty dla grupy dzieci i młodzieży poświęcone będą praktycznym problemom wiejskiego

krajobrazu historycznego Warmii, którego przydrożne kapliczki są charakterystycznym elementem. Praca młodzieży pozwoli o rozszerzenie zakresu remontu kapliczek o zagospodarowanie przestrzeni wokół nich.

Gorlice, (woj. małopolskie)
Pamięć silniejsza od śmierci
Diecezjalny Ośrodek Kultury Prawosławnej „Elpis”

Celem projektu jest ratowanie charakterystycznych dla rejonu Beskidu Niskiego opuszczonych (w nieistniejących wsiach) cmentarzy łemkowskich z charakterystycznymi i niezwykle ciekawymi kamiennymi krzyżami i pomnikami nagrobnymi. Cmentarze te leżą na terenach odwiedzanych przez turystów. W porządkowaniu cmentarzy będzie brała udział młodzież różnych wyznań z polskich szkół średnich oraz grupy młodzieży z Ukrainy i Słowacji. Wspólna praca przyczyni się do przełamania barier narodowościowych, kulturowych i wyznaniowych.

Grażawy
Teatr obyczaju dawnego
Szkoła Podstawowa Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Grażawach

Celem projektu jest ożywienie dawnych zwyczajów i przekazywanie ich młodemu pokoleniu. Grupa teatralna złożona z uczniów, rodziców i mieszkańców wsi oraz animatorów teatru, na podstawie zebranego materiału etnograficznego przygotuje corocznie dwa przedstawienia teatralne dokumentujące obyczaje, obrzędy i rękodzieło dawnych Grażawian. Dodatkowo przeprowadzona zostanie adaptacja poddasza budynku szkoły na scenę teatralną i warsztaty dawnych rzemiosł, podczas których uczniowie i mieszkańcy, a szczególnie właściciele gospodarstw agroturystycznych będą uczyć się wyplatania z wikliny i garncarstwa. W ramach projektu młodzież będzie zbierała materiały dotyczące obyczaju, obrzędów i rękodzieła dawnych Grażawian, zostaną one uporządkowane i udostępnione w archiwum i w wiejskiej izbie zorganizowanej w szkole w części zaadoptowanego poddasza. Przy realizacji projektu szkoła będzie współpracować z muzeum i biblioteką powiatową w Brodnicy oraz bractwem rycerskim i urzędem gminy.

Grzybno (woj. kujawsko-pomorskie)
Domy, które mówią
Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Grzybna i Gminy Unisław Podkowa

Układ przestrzenny Grzybna jest odzwierciedleniem i zapisem dramatów ludzkich. Centrum to Kościół, dwa stare pałace oraz kilka czworaków i zabytkowa szopa. Gospodarstwa indywidualne ciągną się wzdłuż dwóch dróg prowadzących do sąsiednich wsi. Oprócz tego w Grzybnie istnieją trzy kolonie, tzw. Chiny, Korea i Garwolin, powstałe po II wojnie światowej w okresie reformy rolnej. Mieszkają tam przybysze z Małopolski oraz nieliczni z pod Warszawy. Grzybno jest góralską wsią na Pomorzu. Żyje jeszcze kilkanaście osób, które przybyły z południa. Realizatorzy projektu (młodzież z gimnazjum i liceum) pragną do nich dotrzeć i zapytać, co robili w Małopolsce, skąd dowiedzieli się o parcelacji ziemi w Grzybnie, w jaki sposób przybyli do Grzybna, jak powstały ich gospodarstwa itd. Wywiady przeprowadzane w ramach projektu będą utrwalane na taśmie filmowej, ma powstać z nich film „Domy, które mówią”. Odbędą się również warsztaty historyczne, plastyczne, literackie.

Janowiec Kościelny (woj. warmińsko-mazurskie)
Szlakiem pobożańskich kurhanów
Zespół Szkół w Janowcu Kościelnym

W ramach projektu uczniowie i nauczyciele Zespołu Szkół, w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków, zamierzają oznaczyć i otoczyć opieką najważniejsze zabytkowe miejsca na terenie gminy Janowiec Kościelny, wytyczyć trasę ścieżki dydaktycznej a następnie opracować „Multimedialny przewodnik po zabytkach Poboża”.

Jasienica Rosielna (woj. podkarpackie)

Shalom

Gimnazjum w Jasiency Rosielnej

Powstanie szkolnego centrum wiedzy o Żydach, *Shalom*, zamieszkujących kiedyś Jasienicę Rosielna i jej najbliższą okolicę umożliwi gromadzenie pozostałych jeszcze śladów (dokumentów, fotografii, wspomnień) życia Żydów, którzy przed II wojną światową stanowili znaczną część mieszkańców wsi i mieli udział w jej rozwoju gospodarczym i kulturalnym. Zebrane materiały zostaną opracowane i upowszechnione podczas cyklu spotkań. Zorganizowana zostanie również, na miejscowym kirkucie, uroczystość poświęcona zamordowanym Żydom.

Jasienica Rosielna (woj. podkarpackie)

Poznać, pokochać, ocalić od zapomnienia

Szkoła Podstawowa w Jasiency Rosielnej

Projekt zakłada utworzenie w dawnym budynku szkolnym (z 1864 roku) etnograficznego muzeum wsi gromadzącego dawne przedmioty użytkowe, starodruki, zdjęcia. W ten sposób będą ratowane nie tylko ślady materialne, ale także gromadzona będzie wiedza o obrzędach i zwyczajach oraz przekazy ustne dotyczące historii miejscowości okolicy. Budynek pomogą wyremontować uczniowie szkoły podstawowej w Jasiency pod opieką nauczycieli i przy współpracy rady parafialnej.

Kalinówka Kościelna (woj. podlaskie)

Wizytówka naszej historii

Knyszyński Ośrodek Kultury

W ramach realizacji projektu zostanie utworzony w lamusie punkt muzealny. Lamus (należący do plebani) stanie się wizytówką miejscowości, będzie nauką dla dzieci, pamiątką dla dorosłych, atrakcją dla turystów i gości. W gminie zebrane zostaną, (przy współudziale Ośrodka Kultury, parafii rzymskokatolickiej, etnografów, studentów historii, dzieci i dorosłych) stare, często zabytkowe przedmioty i dokumenty. Efektem końcowym przedsięwzięcia będzie wydanie folderu „Wizytówki naszej historii”.

Kłodawa (woj. wielkopolskie)

Szkolna galeria muzealna

Szkoła Podstawowa w Korzeczniku

Projekt zakłada utworzenie w jednym z nieużywanych budynków gospodarczych należących do szkoły Galerii Muzealnej, w której prezentowano by zbierane dotychczas w szkole dawne sprzęty wyposażenia domów, narzędzia, dokumenty i fotografie, militaria, dawne monety i banknoty. Wszystkie eksponaty zostaną opatrzone profesjonalną wizytówką. W Galerii będą prowadzone lekcje historii. Będą ją też mogli zwiedzać odwiedzający Kłodawę turyści.

Konarzyny (woj.pomorskie)

Ocalić od zapomnienia - gminna izba regionalna

Szczep Drużyn Harcerskich w Konarzynch, Hufiec Chojnice

W ramach projektu zostanie odremontowany najstarszy budynek w Konarzynach. Zebrane zostaną w nich meble i sprzęty codziennego użytku Kaszubów zamieszkujących teren gminy na przełomie XIX i XX wieku. Dom, (znajdujący się w ewidencji zabytków) pochodzi z połowy XX wieku, ma dwie ściany murowane, a dwie drewniane z żerdzi oblepionych gliną. Projekt będzie realizowany przez zuchów i harcerzy przy współudziale wójta i samorządu. Zakres prac został uzgodniony z konserwatorem zabytków w Słupsku. W celu wypromowania kaszubskiej chaty jako atrakcji turystycznej wydana zostanie pocztówka ze zdjęciami chaty.

Koźmin Wielkopolski (woj. wielkopolskie)
Ogrody naszego świata
Towarzystwo Miłośników Koźmina Wielkopolskiego

Zadaniem projektu jest przeprowadzenie edukacji praktycznej zakładania i pielęgnacji ogrodów. Projekt będzie realizowany w formie warsztatów, podczas których uczniowie okolicznych szkół wraz ze studentami Wydziału Architektury z Poznania będą przygotowywać projekty ogrodów szkolnych.

Lesko (woj. Podkarpackie)
Garncarstwo zapomniana tradycja
Bieszczadzkie Stowarzyszenie Ekoturystyczne „Baszta”

Celem projektu jest stworzenie nowego produktu turystycznego opartego na odtworzeniu lokalnych tradycji garncarskich w Jankowcach. Powstanie pracownia garncarska, w której młodzież będzie uczyć się metod wyrobów naczyń z gliny charakterystycznych dla Karpat Wschodnich. W pracowni zostanie utworzona wystawa dla turystów podróżujących szlakiem Greenway – Karpaty Wschodnie. Warsztat powstanie w drewnianym budynku krytym trzcina, w którym zgromadzone zostaną charakterystyczne dla okolicy naczynia, tworząc regionalną izbę ekomuzealną.

Lipka (woj.wielkopolskie)
Odkrywajmy historię naszej małej ojczyzny
Koło Historyczne przy Izbie Historycznej, Gminny Ośrodek Kultury

Celem projektu jest zainteresowanie uczniów miejscowych szkół historią społeczności lokalnej sięgającą 1376 roku. Na terenach gminy żyli w przeszłości Polacy, Niemcy i Żydzi. Młodzież będzie gromadzić i opracowywać dokumenty, które następnie będą umieszczane w Izbie Historycznej. Informacje o istnieniu Izby i o zgromadzonych w niej pamiątkach zamieszczane będą systematycznie na stronie internetowej urzędu gminy a także w informatorach i folderach turystycznych dotyczących Złotowszczyzny i Wielkopolski.

Łęczna (woj. lubelskie)
Święto stołów
Stowarzyszenie Organizacji Kobiecej powiatu łączyckiego

Celem projektu jest integracja kobiet w powiecie łączyńskim poprzez wspólne gotowanie. Projekt zakłada przygotowanie i organizację jednodniowych spotkań, podczas których przygotowywane będą tradycyjne potrawy. Planowane jest utworzenie w Tygodniku Powiatowym „Kącika kulinarnego”, gdzie będą zamieszczane przepisy gospodyń z terenu powiatu, opracowanie książki potraw i dań regionalnych oraz festyn lokalny „Święta Stołów”.

Łęg Starościński (woj. mazowieckie)
Od zabawy do ochrony dziedzictwa kulturowego

Szkoła Podstawowa w Łęgu Starościńskim

Celem projektu jest opisanie i zabezpieczenie stanowiska archeologicznego na terenie wsi Łęg Starościński i Kurpiewskie. Uczniowie i nauczyciele zbiorą, wychodzące z użycia, przedmioty gospodarstwa wiejskiego i przygotują wystawę „Narzędzia i sprzęt domowy z czasów pradawnych i naszych rodziców” włączając do niej także przedmioty odnalezione na stanowiskach archeologicznych.

Miłosław (woj. wielkopolskie)

Cmentarz jak księga

Stowarzyszenie na rzecz rozwoju gminy Miłosław

To ostatni moment by uratować przed całkowitym zniszczeniem miłosławską nekropolię w jej historycznym kształcie. 5 nagrobków zostanie poddanych renowacji. W pracach uczestniczyć będzie nie tylko młodzież, ale również dorośli mieszkańcy gminy. Zorganizowana zostanie wystawa poświęcona 5 osobom, których nagrobki będą remontowane. Na terenie cmentarza zostanie postawiona tablica, z jego planem i informacjami o tym, kto jest pochowany w jego części historycznej. Ustawione będą również tabliczki informacyjne na drogach dojazdowych do cmentarza. W ramach projektu poddane zostaną również konserwacji nieliczne egzemplarze starych książek, dotyczących historii Miłosławia.

Nietulisko Duże gm. Knutów (woj. świętokrzyskie)

Ścieżka edukacyjna po zabytkowej walcowni żelaza w Nietulisku

Szkoła Podstawowa im. Stanisława Staszica

Projekt zakłada wykonanie ścieżki edukacyjnej na terenie dawnej walcowni żelaza w Nietulisku powstałej w XIX w. z inicjatywy Stanisława Staszica. W ramach projektu zostanie uporządkowany teren walcowni, wyznaczona trasa ścieżki wraz z niezbędnym oznakowaniem. Następnie zostanie przeprowadzony Rajd Gwiazdzisty nowo wytyczoną trasą z konkursem wiedzy o zabytkach gminy Knutów. Wykonaniu ścieżki edukacyjnej towarzyszyć będzie wydanie przewodnika po Nietulisku, pocztówek oraz organizacja sesji naukowej pt.: „Dziedzictwo kulturowe czynnikiem rozwoju społeczności lokalnej”. Wszystkie prace będą wykonane przez uczniów, absolwentów szkoły, rodziców i nauczycieli. Celem projektu jest integracja mieszkańców Nietuliska przy wykorzystaniu dziedzictwa kulturowego.

Nowy Dwór Gdański (woj. pomorskie)

Inspiracje Niderlandami- wystawa wędrująca

Stowarzyszenie Miłośników Nowego Dworu Gdańskiego Klub Nowodworski

Wystawa wędrująca „Inspiracje Niderlandami” będzie przyczynkiem do dyskusji ze współczesnymi osadnikami holenderskimi. Pomysłem na przybliżenie źródeł, z których można na Żuławach czerpać wzorce np. rozwiązań architektonicznych, jest wystawa fotograficzna pokazująca Holandię i Holendrów.. Zdjęcia Żuław posłużą jako odniesienie do zdjęć z Holandii, ukazane zostanie podobieństwo krajobrazu polderowego. Wystawa zostanie pokazana w 9 miejscach na Żuławach, autorzy projektu oceniają, że obejrzy ją tam około 3000 osób. Wystawie będą towarzyszyć spotkania dla mieszkańców wsi, zapraszani na nie będą również Holendrzy gospodarujący na Żuławach. Wszystkie zainteresowany szkoły, gminy, czy instytucje będą mogły pokazać wystawę u siebie.

Olszewka i Lubaszcz (woj. kujawsko pomorskie)

Olszewka i Lubaszcz – odkryjmy nasze korzenie

Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Olszewki i Lubaszcz

Projekt zakłada odkrycie dorobku historycznego i kulturowego sołectwa przez jego mieszkańców. Wszystkie obiekty zabytkowe, pomniki przyrody zostaną zewidencjonowane i opisane. Dzieci będą zbierać przekazy mieszkańców o lokalnych tradycjach i kulturze. Zaprezentują efekty tych poszukiwań w formie wystawy. Członkowie Stowarzyszenia opracują i opublikują wyniki tych prac.

Pakośławice (woj. opolskie) Szlakiem krzyży pokutnych Biblioteka Publiczna w Pakośławicach

Program ma na celu zewidencjonowanie (powstanie baza danych) krzyży pokutnych i innych zabytków kultury materialnej i duchowej na terenie gminy. Zniszczone krzyże zostaną naprawione przez mieszkańców Pakośławic. Wszystkie krzyże zostaną naniesione na mapę przez młodzież. Młodzież będzie też gromadzić informacje o krzyżach pokutnych. Zgromadzona wiedza posłuży opracowaniu publikacji w języku polskim i niemieckim.

Podole Małe (woj. pomorskie) Stodoła sztuki. Tradycja dla przyszłości Gminny Ośrodek Kultury w Dębnicy Kaszubskiej

W Podolu Małym, z inicjatywy mieszkańców wsi, zostanie utworzona galeria „stodoła sztuki”, prezentująca jedyną w Polsce kolekcję Marzann. Marzanny są wykonywane przez dzieci, młodzież i dorosłych powiatu słupskiego na coroczny konkurs „Forma przestrzenna Marzanna”. Dla kultywowania tradycji wykorzystywany będzie również plac przed stodołą na wiosenno - letnie kiermasze rękodzieła, potraw regionalnych, produktów rolnych, ziół oraz spotkania artystów, plenery rzeźbiarskie i występy obrzędowe organizowane przez mieszkańców wsi Podole Małe.

Pinczyn (woj. pomorskie) Jak to dawni na Kociwiu biwało Grupa odnowy wsi Pinczyn

Celem projektu jest przekształcenie Izby regionalnej w małe muzeum wsi kociewskiej. Dotychczas zgromadzone zbiory zostaną uporządkowane, zakonserwowane i lepiej niż dotychczas wyeksponowane i objaśnione w nowo opracowanym folderze. Pieniądze z opłaty za wejście do muzeum posłużą dalszemu rozwojowi przedsięwzięcia.

Poręba Spytkowska (woj. małopolskie) Cztery Pory Roku Porębskie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne

Celem projektu jest przekazanie młodemu pokoleniu obrzędów i tradycji gospodarskich. Projekt obejmuje cztery pory roku i jest inscenizacją czterech ważnych czynności gospodarskich: wiosna – plewienie lnu, lato – wyżynki, jesień – kisenie kapusty, zima – wyskubek. Aktorami w przedstawieniu będą mieszkańcy w różnym wieku. Teksty przyśpiewek i autentyczne rekwizyty zostaną zebrane u wiejskich seniorów. Obrzędy zostaną zaprezentowane na spotkaniach w gimnazjum i w przedszkolu.

Przychojec (woj. podkarpackie) Śladem ginących zawodów we wsi Przychojec Koło Gospodyń Wiejskich w Przychojcu

Celem projektu jest przybliżenie i pokazanie ginących zawodów takich jak kowal, rymarz, stelmach czy zdun. Program zakłada utworzenie we wsi Przychojec muzeum służącego jako miejsce do ekspozycji i gromadzenia niezbędnych eksponatów. Przewiduje również organizację wystaw, warsztatów, pokazów, lekcji muzealnych i imprez folklorystycznych.

Puchły, Soce i Trześcianka (woj. podlaskie)

Kraina otwartych okiennic

Północnopodlaskie Towarzystwo Ochrony Ptaków i Parafia Prawosławna

Projekt jest częścią większego zamierzenia mającego na celu ratowanie zabytkowej architektury drewnianej. Jego realizacja ma na celu zachowanie dziedzictwa i jego wykorzystanie dla uruchomienia małej przedsiębiorczości w dziedzinie turystyki. Ponadto wyjątkowe walory trzech wsi stanowiąc mają bazę do prowadzenia działalności edukacyjnej (centrum edukacji kulturowo-przyrodniczej, izba muzealna, galeria i pracownia ikonograficzna przy parafii w Puchłach).

Rodowo (woj. pomorskie)

Chleb nasz powszedni

Rada sołecka w Rodowie

Projekt ma na celu przekazanie tradycji, zwyczajów i wiedzy związanej z domowym wyrobem i przechowywaniem chleba, masła, twarogu, kiszzonej kapusty i kwaszonych ogórków, a także wytwarzaniem takich przedmiotów gospodarskich jak: kosiska, grabie, niecki, dzieże, maselnice wreszcie kosze wiklinowe i słomiane.

Rada sołecka urządzi w świetlicy tradycyjną kuchnię wiejską z piecem chlebowym. W świetlicy organizowane będą dla turystów i wycieczek młodzieży szkolnej pokazy prowadzone przez miejscowe gospodynie.

Projekt stworzy nowe źródła dochodów dla Rodowian.

Rogowo (woj. podlaskie)

Krajobraz tradycją pisany

Szkoła Podstawowa w Rogowie

Projekt przewiduje inwentaryzację oraz renowację kapliczek przydrożnych w okolicach Rogowa. W realizacji przedsięwzięcia będą zaangażowani uczniowie miejscowej szkoły i społeczność lokalna.

Rzezawa (woj. Małopolskie)

Krucze dziedzictwo

Gminne Centrum Kultury Czytelnictwa i Sportu w Rzezawie

Garncarstwo było tradycyjnym rzemiosłem w gminie Rzezawa. Projekt ma na celu odtworzenie pracowni garncarskiej, gdzie będzie można prowadzić pokazowe lekcje dla dzieci i młodzieży.

Rozogi (woj. warmińsko-mazurskie)

To, co było, jest równie ważne jak to, co jest i będzie

Gimnazjum im. Ks. Jana Twardowskiego w Rozogach

Zadaniem projektu jest ocalenie od zapomnienia dorobku materialnego i duchowego dawnych Kurpiów. W tym celu w miejskim Gimnazjum zostanie otwarta izba regionalna a w otoczeniu szkoły urządzony mini skansen. W ramach projektu Koło Miłośników Kultury

Kurpiowskiej planuje wyznaczenie ścieżki regionalnej, zorganizowanie wieczoru darcia pierza, krojenia kapusty, spotkań z wycinkarką, festynu kultury kurpiowskiej.

Siedliska (woj. lubelskie)
Między dawnymi a nowymi czasy
Zespół „Młode Siedliszczaki” przy SP w Siedliskach

Celem projektu jest kontynuacja siedliskich tradycji muzycznych. Szkolna kapela „Młode Siedliszczaki” będzie się uczyć tradycyjnych melodii i przyśpiewek od członków kapeli „Siedliszczaki” złożonej z muzykantów w wieku od 66 do 79 lat. Organizowane będą widowiska obrzędowe (np. jasełka) przy udziale wszystkich pokoleń mieszkańców wsi.

Srebrna Góra (woj. dolnośląskie)
Pamięć krajobrazu
Sołectwo Srebrna Góra

Celem projektu jest przywrócenie Srebrnej Górze dawnej funkcji ośrodka turystyki rodzinnej poprzez przystosowanie do jej obsługi trasy dawnej kolejki zębatej – najbardziej atrakcyjnej krajobrazowo w Górach Sowich. Istniejący szlak turystyczny zostanie uzupełniony o cztery miejsca widokowo-wypoczynkowe z dwujęzycznymi tablicami zawierającymi informacje dotyczące krajobrazu, historii Srebrnej Góry i miejscowej twierdzy oraz dawnej kolejki zębatej - niezwykłego przykładu XIX-wiecznej kultury technicznej. W realizacji projektu uczestniczą poza lokalną społecznością, nadleśnictwo i schronisko PTTK.

Sobieszyn (woj. lubelskie)
Pradzieje Sobieszyna
Zespół Szkół im. Kajetana hr. Kickiego w Sobieszynie

Na terenie gminy od kilku lat prowadzone są prace wykopaliskowe przez naukowców z Katedry Archeologii UMCS w Lublinie. Znalaziono przedmioty codziennego użytku i narzędzia rolnicze żyjących na tych terenach w okresie od II w. p.n.e. do około IV w. n.e. Germanów. Projekt zakłada wykonanie w już istniejącej Izbie Regionalnej stałej ekspozycji archeologicznej dotyczącej pradziejów Sobieszyna. Celem projektu jest zapoznanie mieszkańców gminy i uczniów tamtejszych szkół z dziedzictwem regionu, promocja regionu poprzez umieszczenie na mapach szlaków turystycznych informacji o Izbie jak i wydanie folderu opisującego szkołę, gminę i powiat.

Turzańsk (woj. podkarpackie)
Niech mur łączy a nie dzieli
Parafia Prawosławna Opieki Bogarodzicy, filia Archaniola Michała w Turzańsku

Celem projektu jest ratowanie rozsypujących się starych nagrobków polskich (dawnych właścicieli wsi i fundatorów świątyni), oficerów z I wojny światowej, oraz kilku nagrobków ruskich, a także odtworzenia starego muru cmentarnego przez mieszkańców wsi należących do różnych wyznań. Prace te będą czynnikiem integrującym miejscową społeczność.

Wójtówka (woj. podkarpackie)
Śladami dawnych wsi naszego pogranicza
Uczniowski Klub Sportowy

Celem projektu jest zachowanie od zapomnienia dorobku kulturowego minionych pokoleń mieszkańców kilkunastu wysiedlonych wsi na terenie obecnej gminy Ustrzyki Dolne i wykorzystanie go do edukacji historycznej, kulturowej, ekologicznej i sportowej młodzieży. Realizacja projektu zwiększy atrakcyjność turystyczną tych miejscowości. Program obejmuje

wytyczenie, oznakowanie i opisanie trasy rowerowej wiodącej poprzez dawne wsie zamieszkiwane przez różne grupy etniczne i wyznaniowe gdzie zachowały się jeszcze resztki zabudowań, cmentarze, przydrożne krzyże i kapliczki. Program będzie realizowany przez młodzież z Uczniowskiego Klubu Sportowego.

Występ (woj. kujawsko-pomorskie)

Tradycja Żyje

Zespół Szkół w Występie

Projekt zakłada urządzenie na placu przed szkołą - we współpracy z pracownikami skansenu w Osieku - mini skansenu prezentującego dawne maszyny i urządzenia rolnicze, oraz izby regionalnej (w starym budynku szkolnym). Zgromadzone zbiory staną się materiałem wspierającym realizację ścieżek edukacyjnych w okolicznych szkołach.

Zawoja (woj. małopolskie)

Kapliczki przydrożne – znikające dziedzictwo – „Szlak na Przysłop”

Parafia w Zawoi, Duszpasterstwo przy kościele OO. Karmelitów Bosych

Projekt zakłada renowację i inwentaryzację kapliczek na terenie Przysiółka Przysłop. W ramach prowadzonych prac zostanie wytyczony szlak turystyczny śladem przydrożnych kapliczek.

Żagań (woj. lubuskie)

Co nam w duszy gra

Zespół wokalny-muzyczny OKMEL

Celem projektu jest przybliżenie i popularyzacja kultury łemkowskiej. W ramach projektu zespół OKMEL zamierza nagrać płytę z pieśniami łemkowskimi, która zostanie przekazana rozgłośniom radiowym. Grupa OKMEL planuje również zorganizowanie cyklu koncertów szkolnych, na których będzie prezentowany folklor łemkowski.